

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและขนาดโรงเรียนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามข้อมูลภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง .49-.86 และมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ .98 การวิเคราะห์ข้อมูลได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแบบ SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบที (t -test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า สรุปสาระสำคัญผลการศึกษาดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการเข้าสังคม ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการประสานงาน ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการให้ความช่วยเหลือ โดยแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านการมีความคิดริเริ่ม พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อนุมัติเวลาให้กับการบริหารงานของโรงเรียน มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานตามความคิดของตนจนประสบความสำเร็จ และมีความฉับไวในการรับรู้เหตุการณ์ใหม่ ๆ ทางการศึกษา

1.2 ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเอง ยอมรับแนวคิดหรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน และสามารถให้ข้อเสนอแนะหรือคำปรึกษาหารือที่ถูกต้องเหมาะสมกับครู

1.3 ด้านการให้การยอมรับนับถือ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการประชุมปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงานก่อนดำเนินงานในเรื่องที่สำคัญ ยกย่องในความสำเร็จ อันเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของผู้ร่วมงาน และยกย่องชมเชยครูที่ปฏิบัติงานดีและประสบความสำเร็จ

1.4 ด้านการให้ความช่วยเหลือ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้ร่วมงานให้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่ครู และให้ความเอาใจใส่ในการจัดหาดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรและบริการต่างๆ ให้กับบุคลากรของโรงเรียน

1.5 ด้านการโน้มน้าวจิตใจ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมสนทนา สามารถใช้ภาษาพูดได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ และมีศิลปะในการพูดกับสาธารณะชน

1.6 ด้านการประสานงาน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานของโรงเรียน และจัดให้มีการชี้แจงเพื่อให้ผู้ร่วมงานได้ทราบและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

1.7 ด้านการเข้าสังคม พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและทุกหน่วยงาน และมีความเป็นมิตรกับทุกคน

2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้าน โน้มน้ำใจจิตใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีภาวะผู้นำสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนด้านการยอมรับ นับถือ ด้านการประสานงานและด้านการเข้าสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตาม ขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบในการวิจัย ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลจากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เร่งปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ พร้อมกับจัดเตรียมระบบข้อมูลสาร สนเทศด้านคุณภาพรายโรงเรียน โดยทำการประเมินมาตรฐานโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งปัจจัยด้านกระบวนการและผลผลิตด้วยวิธีการที่ให้โรงเรียนประเมินตนเองจากเครื่องมือที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดขึ้นเพื่อให้หน่วยงานระดับ โรงเรียนจนถึงระดับกรม มีข้อมูลพื้นฐานสำหรับติดตามความก้าวหน้าของโรงเรียนในระยะต่อไป นอกจากนั้นยังให้ประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการวางแผนนิเทศ เพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพของนักเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคาดหวังที่จะให้ทุกโรงเรียน ได้พัฒนาก้าวเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพตามสาระที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 48 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพของโรงเรียนในสภาพ ปัจจุบัน และเพื่อรองรับการประเมินจากภายนอกที่ทุกโรงเรียน ต้องแสดงความจำนงขอรับการประเมินภายใน 5 ปี นับแต่มีการจัดตั้งองค์กรมหาชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2542) นอกจากที่กล่าวมาแล้วสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ยังมีโครงการ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของผู้บริหาร โดยได้ดำเนินการ อบรมพัฒนาศักยภาพของ ผู้บริหารโรงเรียนสามัญ/ ศึกษาคุณงาน อบรมการทำผลงานของผู้บริหารสถาน ศึกษา อบรม

ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเลื่อนระดับให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เพ็ญจันทร์ เอี่ยมสาธุรักษ์ (2546, หน้า 52) ได้กล่าวว่า ผู้นำทางการศึกษามีภาวะผู้นำ ต้องรู้เรื่องหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และการวัดผลประเมินผล การจัดการเรียนการสอนที่ดีจะก่อให้เกิดคุณภาพกับนักเรียน และคุณภาพของนักเรียนจะเป็น ตัวชี้วัดความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพมาศ บุญถนอม (2543, หน้า 24) ที่ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราดพบว่าโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีกาญจน์ รัตนธรรม (2548, หน้า 81) ที่ศึกษาภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตราด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ ช่างนาค (2544, หน้า 23) ที่ศึกษา พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเป็นความต้องการของครูผู้สอนที่ต้องการให้ ผู้บริหารดำเนินการให้สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อันนำไปสู่การสร้างศักยภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สังคมมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคน มีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 17) กอปรกับสถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่นที่สถานศึกษาแต่ละแห่งต้อง วางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43 ให้วิชาชีพครูผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม และมาตรา 9 กุรุสภา มีหน้าที่ออกใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพครูให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา บุคลากรทาง การศึกษาอื่นโดยผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาต ต้องประพฤติตนตาม มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดสระแก้วจึงต้องการให้ ภาวะผู้นำของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและขนาด โรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอ เมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

มีภาวะผู้นำแตกต่างกัน โดยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีภาวะผู้นำสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับการศึกษาสูง มีโอกาสเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้อื่น มีการศึกษาเอกสาร ตำรา และเอกสารใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตนเอง มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารอยู่เสมอ มีการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ธงชัย วณิชรัตน์ (2548, หน้า 70) ที่ศึกษาการศึกษาการปฏิบัติงานตามวิชาชีพครูของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจบการศึกษาในระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ซึ่งจะต้องอาศัยการค้นคว้าหาข้อมูล มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบทำให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ ผู้ที่มีการศึกษาสูงเท่าใด ก็ยังมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงเท่านั้น กล่าวคือ กล้าคิด กล้าทำ กล้านำ กล้าเปลี่ยน กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพาดี เมฆสวรรค์ (2544, หน้า 35) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำต้องกล้าคิด กล้าทำ กล้านำ กล้าเปลี่ยนที่ตนเองเป็นเบื้องแรก กล้าทดสอบ ทดลองเรียนรู้ความสำเร็จ อุปสรรค ความล้มเหลวจากการทดลองนั้นด้วยตนเอง ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมีความมั่นใจในการบริหารและมีภาวะผู้นำพร้อมที่จะใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ กอปรกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีนโยบายในการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงาน โดยเน้นด้านการสร้างอุดมคติ จิตสำนึกแห่งความเป็นครู ความเป็นวิชาชีพชั้นสูง เพื่อเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการ โครงสร้างใหม่ด้วยวิธีการที่หลากหลายและได้สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในสังกัด โดยสำรวจจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา สาขาวิชาเอก ทั้งสายผู้บริหาร และสายผู้สอน รวบรวมรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 กำหนด คือ ผู้บริหารที่ไม่ได้จบปริญญา สาขาวิชาเอกการบริหารการศึกษา จะต้องไปศึกษาเพิ่มเติมระดับ ป.บัณฑิต สาขาวิชาเอกการบริหารการศึกษา 1 ปีการศึกษา โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้เรียนฟรี ส่วนสายผู้สอนสำหรับผู้ที่ยังไม่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีก็คัดเลือกให้ไปเรียนฟรีเช่นกัน ใช้เวลาเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ แต่มีผู้บริหารบางส่วนได้ศึกษาต่อด้วยทุนตนเองซึ่งเป็นการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพตนเอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว เขต 1 มีโครงการประเมินคุณภาพโรงเรียนเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียน ตามกรอบมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ในด้านปัจจัยกระบวนการในการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนของทุกโรงเรียนในสังกัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้บริหารต้องเข้าอบรมเพื่อจะได้มีความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงระบบงานในปัจจุบัน

ซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผน กำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร สอดคล้องกับ อรุณ รักธรรม (2522, หน้า 208) ได้กล่าวไว้ว่าผู้นำที่ดีควรมีลักษณะสำคัญประการหนึ่งคือ มีความรู้ มีความคิด ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีดุลยพินิจที่ดี มีเหตุผล ย่อมชี้ให้เห็นว่า เมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงานมีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและหาแนวทางปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

2.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ไม่ว่าโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนขนาดใหญ่ ก็มีการจัดการเรียนการสอนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความคาดหวังของชุมชน ซึ่งเป็นแนวเดียวกันหมดทั่วประเทศ ด้วยการพัฒนาการบริหารงาน กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นไม่ว่าโรงเรียนมีขนาดใดต่างก็ปฏิบัติงานสนองนโยบายทั้งสิ้น ผู้บริหารจึงยึดกฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เหมือนกัน ในทิศทางเดียวกันเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นไม่ว่าโรงเรียนขนาดใดผู้บริหารสถานศึกษา ย่อมต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาเท่ากัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล มีหนองหว้า (2540) ที่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียรรัตน์ พึ่งกลิ่น (2545) ที่พบว่า ปัญหาการดำเนินงาน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระยอง จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้การบริหารงานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ดำเนินการบริหารและจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำด้านความคิดริเริ่มผลการวิจัยพบว่า ครูต้องการให้ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน และแผนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ
2. ภาวะผู้นำด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ผลการวิจัยพบว่า ครูต้องการให้ผู้บริหาร จัดหาวิทยากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับครู นักเรียน และจัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นใน

การปฏิบัติงาน

3. ภาวะผู้นำด้านการยอมรับนับถือ ผลการวิจัยพบว่า ครูต้องการให้ผู้บริหาร สามารถเข้าใจถึงปัญหาความต้องการของครู ร่วมรับผิดชอบเมื่อผู้ร่วมงานทำงานผิดพลาดภายหลังจากมอบหมายงาน

4. ภาวะผู้นำด้านการให้ความช่วยเหลือ ผลการวิจัยพบว่า ครูต้องการให้ผู้บริหาร มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานสม่ำเสมอ และชี้แนะแนวทางที่เหมาะสม ในการแก้ปัญหาส่วนตัวให้กับครู

5. ภาวะผู้นำด้านการโน้มน้าวจิตใจ ผลการวิจัยพบว่า ครูต้องการให้ผู้บริหาร มีความสามารถในการเจรจาไกลเกลี่ยความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันของผู้ร่วมงาน และคลี่คลาย ความตึงเครียดในการประชุมให้มีบรรยากาศที่แจ่มใส

6. ภาวะผู้นำด้านการประสานงาน ผลการวิจัยพบว่า ครูต้องการให้ผู้บริหารร่วมกับ ผู้ปกครองแก้ไขปัญหาของนักเรียน และจัดให้ครูพบปะสังสรรค์กันตามโอกาสที่เหมาะสม

7. ภาวะผู้นำด้านการเข้าสังคม ผลการวิจัยพบว่า ครูต้องการให้ผู้บริหาร ควรมีจิตใจ กว้างขวางเสียสละเวลาหรือทุนทรัพย์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และร่วมสังสรรค์เป็นกันเอง กับผู้ร่วมงานตามโอกาสอันควร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1

2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตอำเภอ เมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 กับการเปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

3. ควรมีศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 กับการจัดหาวิทยากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับครู นักเรียน และจัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน

4. ควรมีศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 กับการสามารถเข้าใจถึงปัญหาความต้องการของครู และผู้ร่วมงาน

5. ควรมีศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 กับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของ ผู้ร่วมงาน

6. ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 กับความสามารถในการเจรจาไกล่เกลี่ยความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันของผู้ร่วมงาน

7. ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 กับความสามารถในการร่วมกับผู้ปกครองแก้ปัญหาของนักเรียน

8. ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 กับการเสียสละเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม